VÝSTUPY PROGRAMU CORINE LAND COVER PRE MAPOVANIE KRAJINNEJ POKRÝVKY A VYUŽITIA KRAJINY SLOVENSKA

CORINE LAND COVER OUTPUTS FOR LAND COVER AND LAND USE MAPPING OF SLOVAKIA

Ľuboš BALÁŽOVIČ[1], Milan HODAS[2], Dominika KAISOVÁ[3], Martin SIMAN[4], Ľudmila ZEMANOVÁ[5]

Abstrakt

Program Corine Land Cover (CLC) je dlhodobý európsky projekt monitorovania krajinnej pokrývky a využitia krajiny, realizovaný od roku 1990 v rámci iniciatívy Copernicus Land Monitoring Service koordinovanej Európskou environmentálnou agentúrou (EEA). Na Slovensku zabezpečuje tvorbu národných výstupov CLC Slovenská agentúra životného prostredia (SAŽP). Príspevok prezentuje výstupy šiesteho mapovania CLC s referenčným rokom 2024, ktoré nadväzuje na predchádzajúce mapovania z rokov 1990, 2000, 2006, 2012 a 2018.

Mapovanie je realizované metódou fotointerpretácie satelitných snímok Sentinel-2 v softvérovom prostredí InterChange. Výsledkom je aktualizovaná stavová vrstva krajinnej pokrývky s minimálnou mapovateľnou jednotkou 25 ha a vrstva zmien krajinnej pokrývky (CLC-Change) s minimálnou zmenou 5 ha, zachytávajúca vývoj medzi rokmi 2018 a 2024.

Analýza výsledkov poukazuje na pokračujúci nárast podielu umelých povrchov (z 5,9 % na 6,3 % rozlohy SR), pokles poľnohospodárskej pôdy (z 46,8 % na 45,8 %) a stabilný podiel lesných a prírodných plôch (okolo 47 %). Medzi najvýznamnejšie typy zmien patrí prechod ihličnatých a listnatých lesov na prechodné lesokroviny, súvisiaci najmä s nárastom kalamitných plôch, ďalej zarastanie opustenej poľnohospodárskej pôdy trávnymi porastmi a krovinami, rozširovanie areálov výstavby na úkor ornej pôdy a vznik nových vodných plôch v dôsledku ťažby štrkopieskov.

Príspevok dokumentuje konkrétne príklady identifikovaných zmien na vybraných lokalitách Slovenska, vrátane rozšírenia priemyselných areálov, zarastania viníc a opustených lúk či ťažobných areálov.

Výstupy CLC 2024 sú publikované a voľne dostupné cez mapové služby a predstavujú dôležitý podklad pre štátnu správu, územné plánovanie, hodnotenie biodiverzity a sledovanie plnenia európskych politík v oblasti životného prostredia, ako sú: European Green Deal, Biodiversity Strategy 2030, Spoločná poľnohospodárska politika

[1] Mgr. Ľuboš BALÁŽOVIČ, PhD., Slovenská agentúra životného prostredia, Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica, lubos.balazovic@sazp

[2] Ing. Milan HODAS, Slovenská agentúra životného prostredia, Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica

[3] RNDr. Dominika KAISOVÁ, PhD., Slovenská agentúra životného prostredia, Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica

[4] Mgr. Martin SIMAN, Slovenská agentúra životného prostredia, Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica

[5] Ing. Ľudmila ZEMANOVÁ, Slovenská agentúra životného prostredia, Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica

EÚ (CAP) a Využívanie pôdy, zmeny vo využívaní pôdy a lesné hospodárstvo (LULUCF).

Kľúčové slová: Corine Land Cover, krajinná pokrývka, zmeny krajiny, Slovensko, Sentinel-2, monitoring krajiny

Keywords: Corine Land Cover, land cover, land use change, Slovakia, Sentinel-2, land monitoring